

Gepubliceerd op *Sovon.nl* (<https://www.sovon.nl>)

[Home](#) > Over de grens: 55 jaar watervogeltelling Bodensee

[1]

19 december 2018

Over de grens: 55 jaar watervogeltelling Bodensee

De Bodensee, op de grens van Duitsland, Zwitserland en Oostenrijk, is met 536 km² een van de grootste binnenmeren in Midden-Europa (ongeveer de helft van het IJsselmeer). Het vriest vrijwel nooit helemaal dicht en is een watervogelgebied van de eerste categorie.

Een eerste complete watervogeltelling vond plaats in januari 1951, een eenmansactie van Hans Sonnabend op zijn motor. Vanaf seizoen 1961/62 loopt een straf telprogramma met 8 tellingen per seizoen, halverwege de maand, van september t/m april (en daarmee vergelijkbaar met de Nederlandse tellingen vanaf midden jaren zeventig). In een speciale uitgave van *Der Ornithologische Beobachter* (320 pags) worden de 55 telseizoenen tot en met 2015/16 uitgewerkt. Drie tellers van het eerste uur maakten de hele reeks vol!

Fosfaten en watervogels

Het klinkt ons bekend in de oren...Door toenemende fosfaatbelasting dreigde het meer rond 1980 te veranderen in een algenpoel met stervende waterplanten. Door zuivering van afvalwater herstelden de onderwatervegetaties zich, en in het kielzog daarvan namen enkele watervogels die het zwaar

hadden gehad weer toe. Sprekend voorbeeld is de Krooneend, waarvan er tegenwoordig tot 22.000 worden geteld, hoogstwaarschijnlijk vooral afkomstig uit Spanje en Zuid-Frankrijk.

Opmerkelijke verschillen

Het aantalsverloop van verschillende soorten, waaronder Geoorde Fuut en Krakeend (beide sterk toegenomen), lijkt op dat in Nederland. Maar er zijn ook verschillen. Zo nemen Tafeleenden (er zijn soms 80.000 aanwezig) niet in aantal af, en handhaven Wilde Eenden zich beter dan bij ons. Omgekeerd zijn Dodaarzen nooit hersteld van een inzinking terwijl een soort als de Grote Zaagbek minder vorstgerelateerd lijkt te zijn dan bij ons. Nijlganzen komen pas heel recent in het gebied tot broeden; ze zijn veel zeldzamer dan Casarca's, waarvan in het Eemmeer geringde vogels regelmatig worden afgelezen.

Kustvogels

Voor een gebied dat zo diep in het Europese binnenland ligt, is het opvallend dat enkele soorten die wij als kustgebonden ervaren er (vrijwel) jaarlijks verschijnen. In sommige jaren zijn ettelijke honderden Toppers, Eiders (niet meer recent) en Grote Zee-eenden geteld, en tientallen Ijseenden, Parelduikers en Roodhalsfuten.

Controverses

De activiteiten van vogelaars om deelgebieden vrij te stellen van verstoring en jacht brachten niet iedereen tot applaus. Bedreigingen, kapotgestoken banden, brandstichting in rietvelden, een vernield bootje...je moest als Bodensee-vogelaar in de jaren zeventig en tachtig niet bang zijn aangelegd. Sinds midden jaren tachtig zijn de stofwolken wat gedaald, maar het is nog steeds lastig om wettelijke bepalingen meer te laten zijn dan papieren tijgers. Ook dat komt ons niet onbekend voor.

Lezen

Het dikke themanummer (*Beiheft* 13) kan desgewenst besteld worden via de [webwinkel van de Schweizerische Vogelwart](#) [2]e. Kan zijn dat je er wel invoerrechten voor moet betalen.

[Disclaimer](#) [Privacyverklaring](#) [Voorwaarden](#) [Beheer](#)

Bron-URL: <https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/over-de-grens-55-jaar-watervogeltelling-bodensee>

Links

[1] <https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/over-de-grens-55-jaar-watervogeltelling-bodensee>

[2] <https://www.vogelwarte.ch/de/shop/fachpublikationen/>